

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

SHQIPTARËT LISA MBI TRUALLIN ILIR

“THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE”

DHE NGA LIBRI

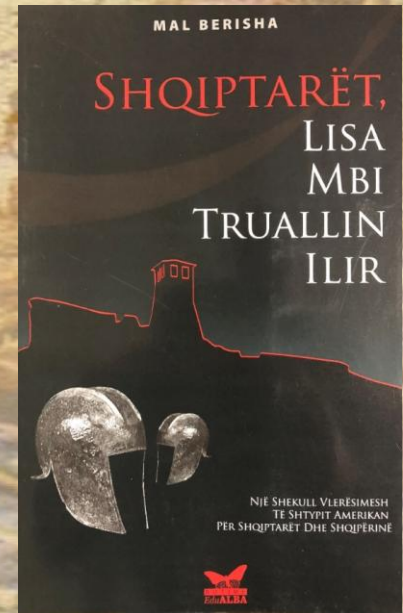
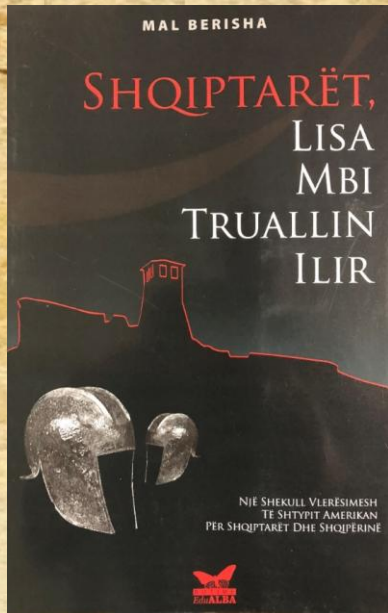
“ENIGMA E BALLKANIT”

E CHARLES TELFORD ERICKSON

PËRGATITUR, PËRZGJEDHUR DHE PËRKTHYER PËR “RRËNJËT TONA” NGA

MAL BERISHA

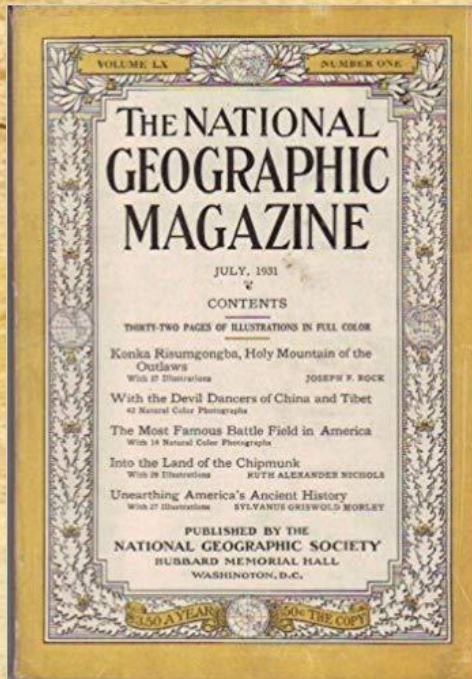
www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

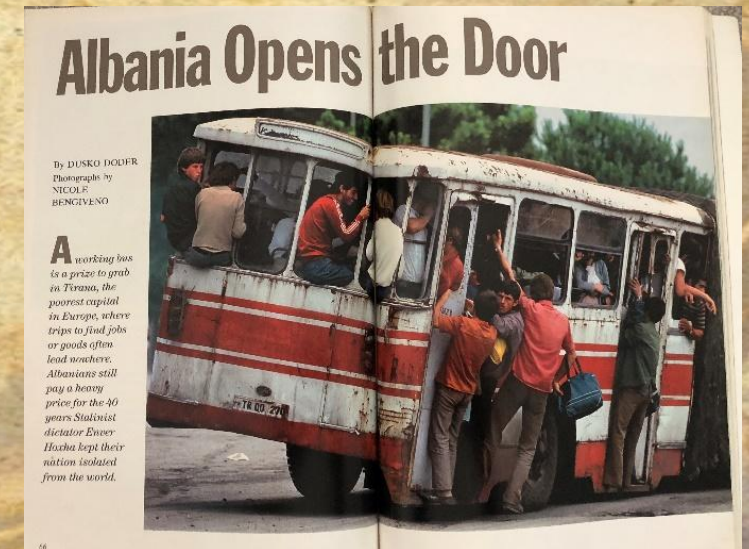
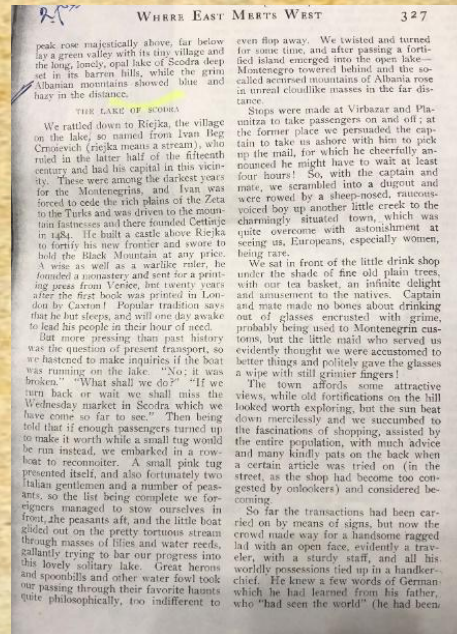
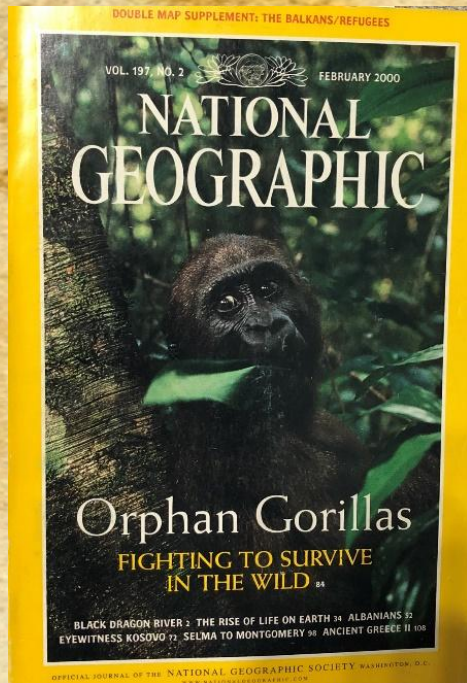
“Populli shqiptar i ka përshkuar shekujt duke punuar si trim dhe i talentuar; ai kapi lartësitë e Republikës Greke, ato të Mbretit të Persisë dhe të Babilonit. Me ndihmën e Princeshës së Maqedonisë, ata i dhanë fund pushtetit të Romës, hoqën qafe mizoritë e Tarantinit, frenuan për një farë kohe në emër të krishtërimit përparimin e shpejtë të islamit. Ata mbrojtën fronin e Mbretit të Sicilisë, ngritën atë të Greqisë, dhe përsëri atyre kurrë nuk iu dha mirënjohje për atë që i dhanë historise”.

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

Albanians in

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

“Shqiptarët zënë një territor në lindje të Adriatikut, që i korrespondon, afërsisht, Epirit të Lashtë dhe Ilirisë Jugore. Origjina dhe gjuha e tyre paraqet shumë vështirësi. Profesor Ripley beson se ata i kanë rrënjët në vendin e tyre. Dr.Deniker i quan “një racë e veçantë adriatikase ose dinarike.” Është e pranueshme që t’i shohim sipopullin më të vjetër të Europës Juglindore, pasardhës të pellazgëve. Gjuha e tyre mendohet të jetë e vetmja gjuhë që ka mbijetuar nga grupi i gjuhëve të lashta trako-ilire”

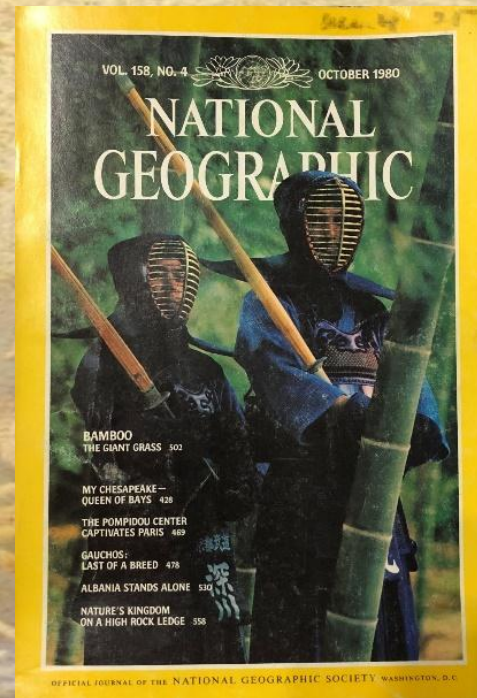
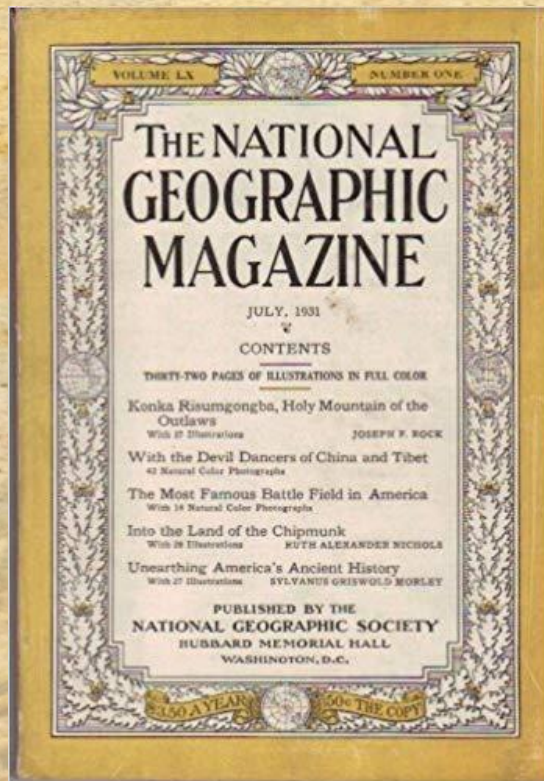
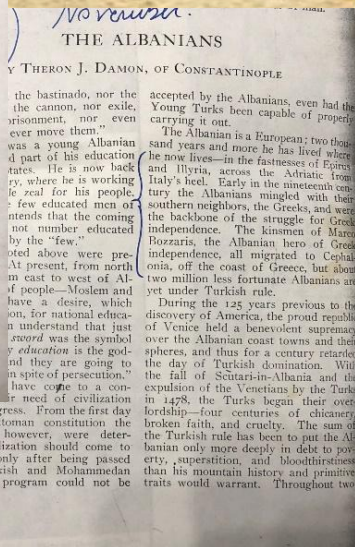
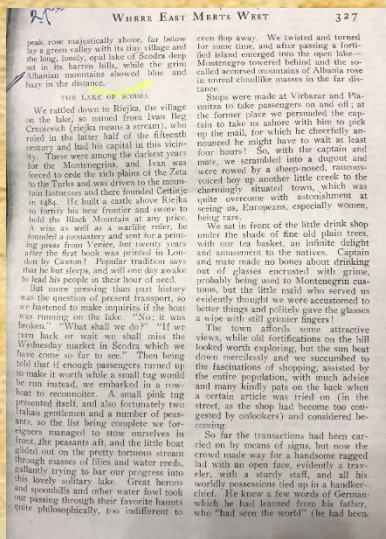
Gilbert Hovey Grosvenor

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Albania, Alone Against the World

ARTICLE AND PHOTOGRAPHS BY
MEHMET BIBER

LET US FULFILL all our obligations and smash the blockade," admonishes this sign in the Albanian town of Shkoder—but Albania's isolation from the world is the result of internal policy. Without allies and surrounded by nations that have historical ambitions to its land, Albania is organized to go it alone under the stern dictates of Enver Hoxha, who has held power for 36 years. The pickaxe and rifle symbols dominate public scenes. A dogmatic Marxist-Leninist, Hoxha broke with the Soviet Union, which he considers "revisionist," in 1961, and severed his ties with the People's Republic of China two years ago. The self-sufficient road is often a hard one. Private automobiles are banned, so Albanians travel by bicycle.

Visits by journalists are rare. Last year Mehmet Biber, a Turkish photographer then living in Istanbul, obtained a visa only months after journalist Sami Kohen, another Istanbul resident, had paid a visit. From conversations with Mr. Kohen and his own experiences, Mr. Biber brought back this first full report from Albania to appear in an American journal in many years.

530

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Shqiptarët e njohin veten si 'Bijtë e Shqipes'. Ata i kanë vënë emrin vendit të tyre 'Shqipëria' ose 'Toka e Shqipes' dhe e morën këtë emër prej Pirros, Mbretit të Epirit, për ertësinë e treguar prej tyre në betejë. Shqiptarët gjithmonë e kanë konsideruar veten një grup etnik të veçuar, që besohet të rrjedhë drejtpërsëdrejti prej ilirëve të lashtë dhe prandaj ata mbeten banorët më të vjetër të Gadishullit të Ballkanit.

Vijon...

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

...Të shtyrë nga valët pushtuese dhe nga lëvizjet e fiseve prej territoreve të tyre të gjera në Gadishullin e Ballkanit, ilirët u vendosën në malet e mbrojtura mirë të veriut gjatë shekujve kur keltët, romakët, hunët dhe sllavët po e pushtonin Ballkanin. Për dy mijë vjet ata ia dolën që të ruajnë trashëgiminë kulturore, zakonet, institucionet dhe gjuhën e tyre.

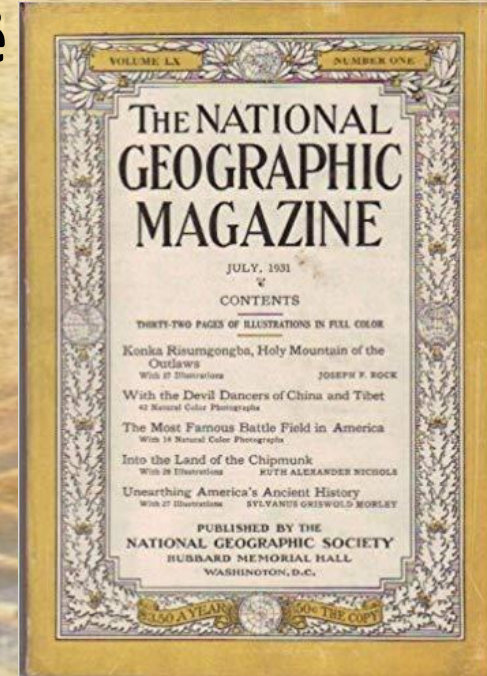
Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Shqipëria është lis i rritur mbi një trung ilir. Ashtu si disa drurë të mëdhenj zënë me hijen e tyre një pjesë të madhe të lëndinës, mbretëria e shtriu hijen e saj mbi Epir, në veriperëndim të Maqedonisë dhe në më të shumtën e territoreve që sot quhen Jugosllavi. Ajo, gradualisht, u shkatërrua nën sulmin e furishëm të Filipit të Maqedonisë dhe të birit të tij të famshëm, Aleksandrit. Më vonë, rreth kohës kur Roma kishte përfituar për vete nga parulla e luftës ‘*Delenda est Carthago*’, iu kthye pushtimit transadriatik dhe Ilirisë duke e vendosur atë në varësinë e tri perandorive.

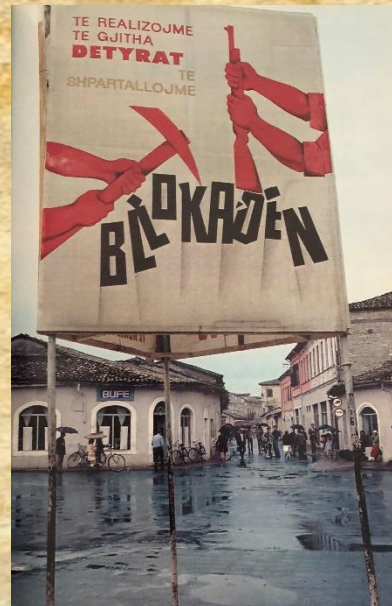
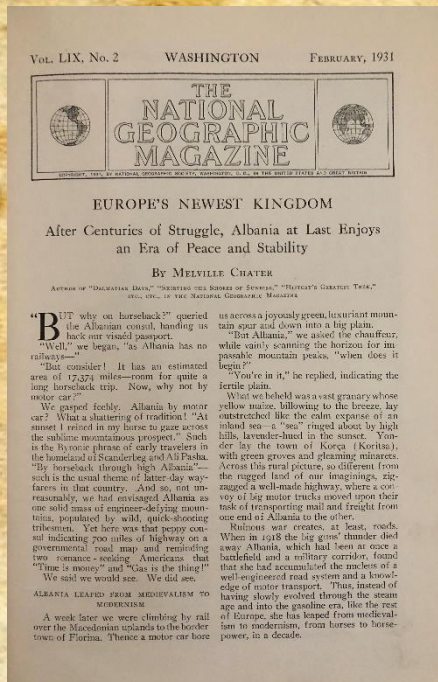

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

RECENT OBSERVATIONS IN ALBANIA

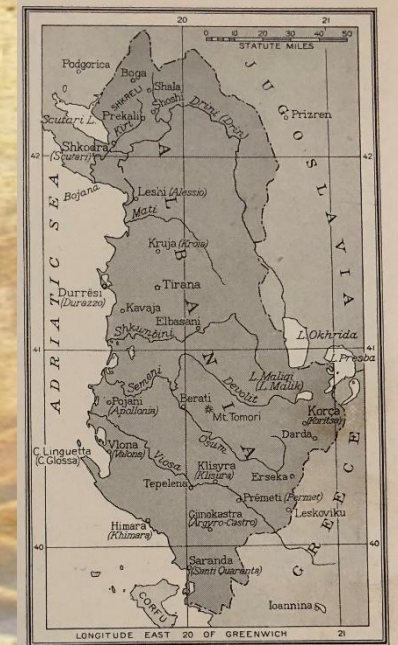
By BRIG. GEN. GEORGE P. SCRIVEN, U. S. ARMY

OF THE country in general, it may be said that Albania, as delimited by the maps existing before the war, is now under control of the Germans, the Austrians, and the Bulgars to the north of the latitude of Berat and the lakes, and under control of the French and the Italian troops to the south. The Greeks as yet have no control within the boundaries established by the Conference of London, while the English and the Serb theaters of operations lie in Macedonia.

The western part of southern Albania (soon perhaps all of west Albania, if the present Italian success carries on) is the

more important section on account of the richness of the valleys and the value of the harbors on the Adriatic Sea. This territory is in the hands of the Italians, and is the part of Albania which forms the crux of the problem under consideration. Its disposition will determine the future fate of the country, for I believe that as this region goes so will Albania as a whole go. It would be idle as well as wrong to attempt to break asunder this numerically small but homogeneous race of mountaineers.

The sector occupied by the Italian troops at the present writing runs north of the river Viosa (also called the Voi-

Drawn by James M. Darley

THE LAND OF THE MEN OF THE EAGLE

The world is more familiar with Albania to-day than when the historian Gibbon wrote of it as "a country within sight of Italy, which is less known than the interior of America." Yet much remains to be learned of its 17,000 square miles of wild, romantic mountains and fertile plains; of its mineral resources; its time-mellowed towns; and its 830,000 people, particularly the little-known mountaineers. A peculiarity of the Albanian language is that it provides both an indefinite and a definite form for place names. The definite article is expressed by altering the termination. Thus Shkoder, Shkumbi (indefinite) may also be written Shkodra, Shkumbini (definite), the latter form being preferred.

• Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

“Deri atëherë kur arkeologjia të hedhë më shumë dritë mbi gjuhën shqipe, mendimet filologjike lidhur me këtë temë, do të jenë të ndryshme. Kjo na bën të pohojmë se një e treta e fjalëve të gjuhës shqipe kanë origjinë pellazge; se gjuha shqipe është pasardhëse e ilirishtes së lashtë dhe se nuk ka ngjashmëri me greqishten; se është gjuha më e vjetër në Evropë dhe se është nëna e latinishtes dhe e greqishtes”.

Milan Shuflai

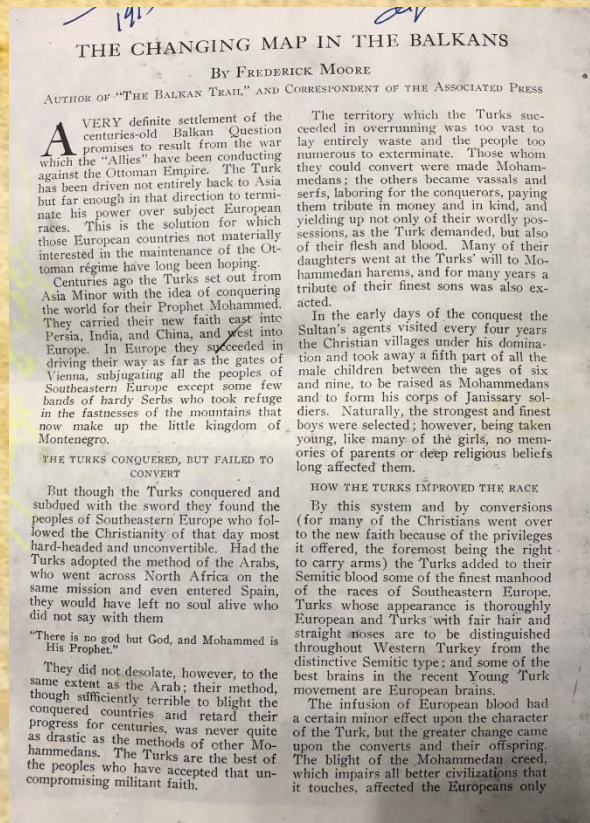

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Duke ndjekur ndarjen e Epirit, Iliria ra nën gotët dhe, më vonë, jugu i saj u përfshi nga pushtimet bullgare. Kështu, të shtyrë nga prapa, fiset ilire, epirote dhe maqedonase u shkrinë në një dhe, konkretisht, në atë që gjeografia e kohës së sotme e njeh si Shqipëria.

Asgjë nuk mbeti nga Lisi Ilir përveç lëndës shqiptare.

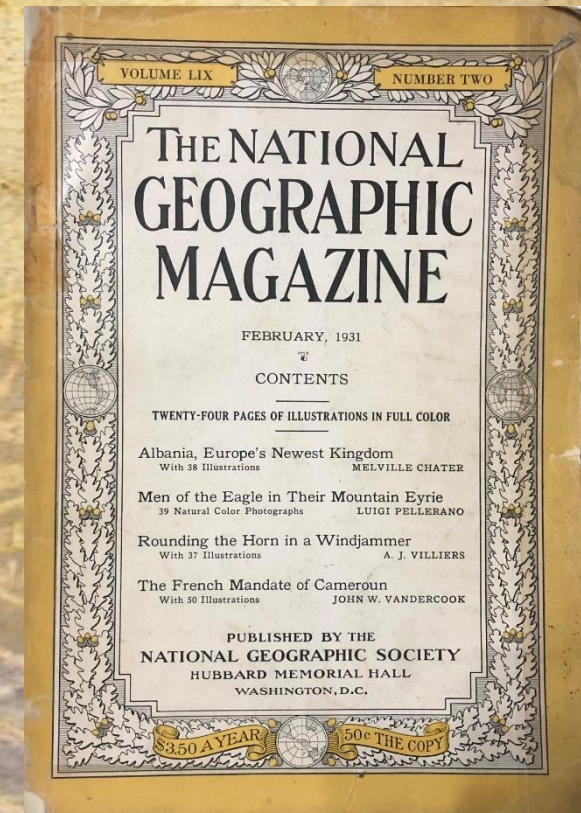
Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Shqiptarët e njohin veten si *Bijtë e Shqipes*. Ata i kanë vënë vendit të tyre emrin *Shqipëria* ose *Toka e Shqipes*. E morën këtë emër tre shekuj para Krishtit prej Pirros, Mbretit të Epirit, për ertësinë e treguar prej tyre në betejë. Shqiptarët gjithmonë e kanë konsideruar veten një grup etnik të veçuar që besohet të rrjedhë drejtpërsëdrejti prej ilirëve të lashtë dhe prej këndej ata mbeten banorët më të vjetër të Gadishullit të Ballkanit.

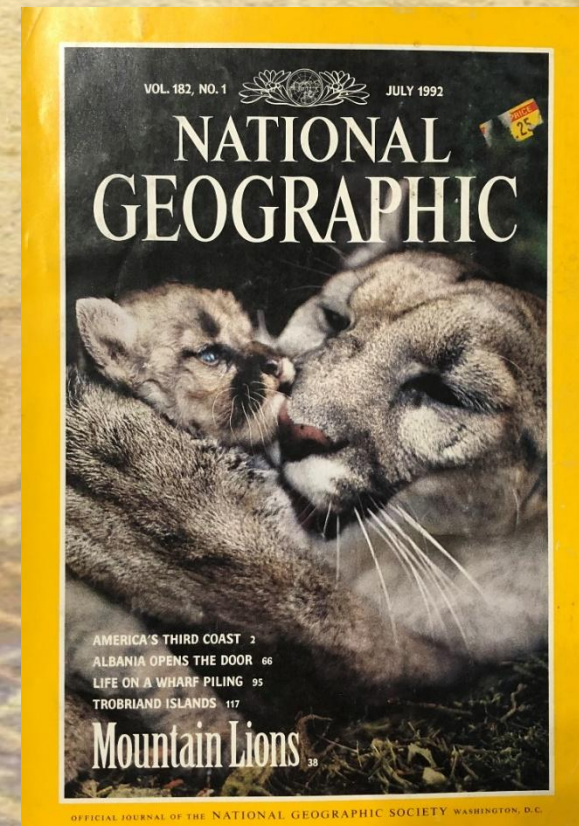
Për "Rrënjet Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

“Rajoni perëndimor i Vilajetit të Manastirit dhe një pjesë e madhe e atij të Kosovës janë të banuara prej një race më të egër dhe më të vjetër se çdo racë tjetër që gjendet në Evropë – prej shqiptarëve. Shumë pak dihet për këtë popull interesant e të çuditshëm përveç asaj që ata flasin një gjuhë indoevropiane, por nuk i takojnë asnjërit prej grupeve të njohura të familjes ariane. Besohet se ata rrjedhin prej ilirëve të lashtë, të cilët qenë shtyrë me forcë drejt perëndimit prej valëve sllave që përparonin në atë drejtim

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

"Kuptimi simbolik i shqiponjës dhe i shigjetës është i lashtë. Mijëra vjet më vonë, ai simbol do të shfaqej në Stemën Konsullore të Shteteve të Bashkuara të Amerikës. Sido që të jetë, epirotët u kapën pas emrit të Mbretit Pirro dhe simboleve të tij, duke e pagëzuar vetveten me krenari - shqiptarë ose Bijtë e Shqipes".

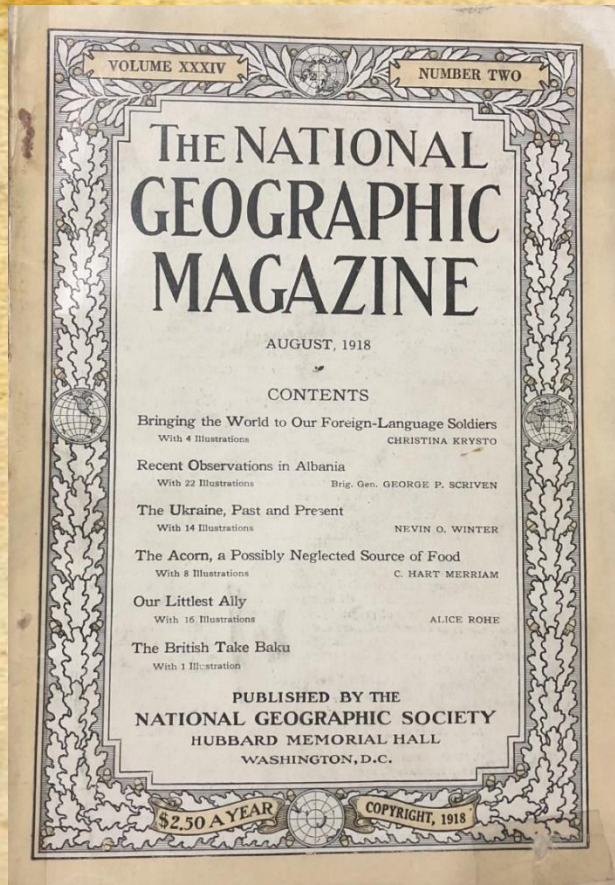

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Robert Guiscard, kryqtari norman që e pushtoi Shqipërinë Qendrore në shekullin e njëmbëdhjetë, thuhet të jetë përgjegjës për emrin Albania; ai dhe pasuesit e tij e gjetën të vështirë që ta shqiptonin emrin e qytetit shqiptar *Elbasan* dhe e ndryshuan atë në Albania.”

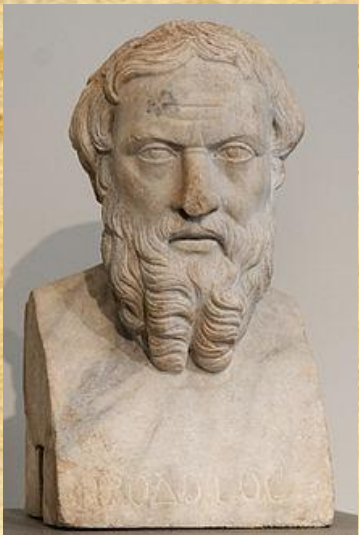
‘Albanian Struggle in the Old World and New’, Boston: The Writer Inc., 1939, faqe 3-4.

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

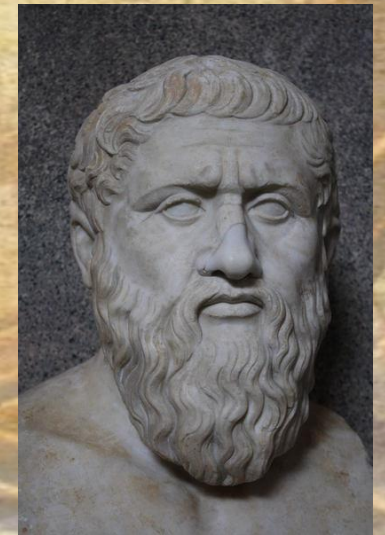

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Çfarëdo që të kenë menduar Platoni dhe Herodoti për formulimin e mësipërm, ata të dy na thonë se grekët i huazuan hyjnitë e tyre nga pellazgët. Dhe, sipas disa filologëve, ajo pikëpamje është mbështetur në faktin se emrat Zeus, Nemesis dhe Rhea rrjedhin nga fjalët shqipe zee-zëri, nemë-mallkim dhe rhea-retë

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

"BUT why on horseback?" queried the Albanian consul, frowning us back our cloak passport.

"Well," we began, "as Albania has no railways—"

"But consider! It has an estimated area of 17,324 miles—room for quite a long horseback trip. Now, why not by motor car?"

We gazed feebly. Albania by motor car? What a shattering of tradition! "At sunrise I rode in my horse to gaze across the sublime mountainous provinces," such is the lyrical phrase of early travelers in the handbook of Scandalelog and Ali Pasha. "By horseback, through high Albania"—such is the usual theme of later-day wanderers in that country. And so, not unreasonably, we had envisaged Albania as one solid mass of engineer-defying mountains, tormented by wild, rickety-squeaking tribulation. Yet here was that 3,000-year-old highway 700 miles of highway on a governmental road map and reminding our romance-seeking Americans that "Time is money" and "Gas is the thing!" We said we would see. We did see.

ALBANIA LEAVES FROM IDEALISM TO MODERNISM

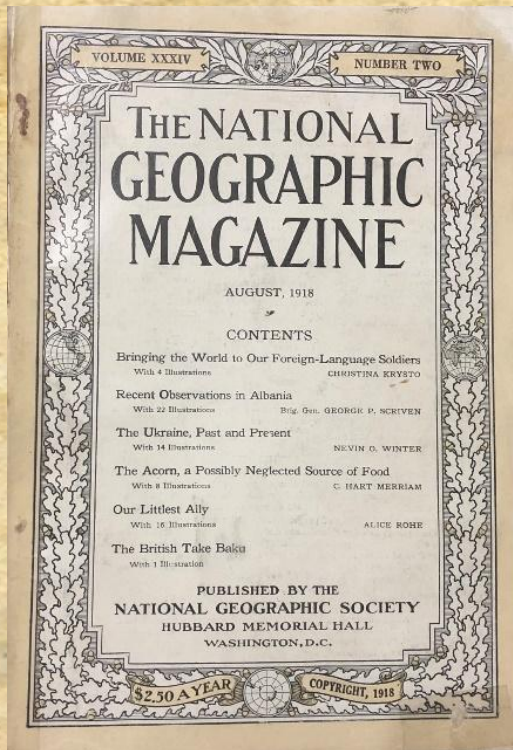
A week later we were climbing by rail over the Macedonian uplands to the border town of Bitola. There a motor car bore

us across a joyously green, hilly mountain tala spurt and down into a big plain. "But Albania," we asked the chauffeur, while vainly scanning the horizon for impossible mountain peaks, "which does it begin?"

"You're in it," he replied, indicating the fertile plain.

What we beheld was a vast primary wheat yellow under, blowing to the breeze, lay constricted like the calm expanse of an inland sea—a "sea" ringed about by high hills, lavender-shaded in the sunset. Nor far from the town of Korça (Koritsa), with green groves and gleaming minarets. Across this rural picture, so different from the rugged land of our imaginings, zigzagged a well-made highway, where a car voyaged by big motor trucks moved upon their rails of concrete and steel and freight train one end of Albania to the other.

Rustic were created, at least, roads. When in 1918 the big guns of disorder died away, Albania, which had been at once a battlefield and a military corridor, found that she had accumulated the nucleus of a well-kept road, road to even and a forward edge of motor transport. Thus, instead of having slowly evolved through the storm age and from the gasp of the life of Europe, she has leaped from medievalism to modernism, from horses to horsepower, in a decade.

THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

AUGUST, 1918

CONTENTS

Bringing the World to Our Foreign-Language Soldiers
With 4 Illustrations CHRISTINA KRAVITZ

Recent Observations in Albania
With 22 Illustrations Brig. Gen. GEORGE P. SCRIVEN

The Ukraine, Past and Present
With 14 Illustrations NEVIN G. WINTER

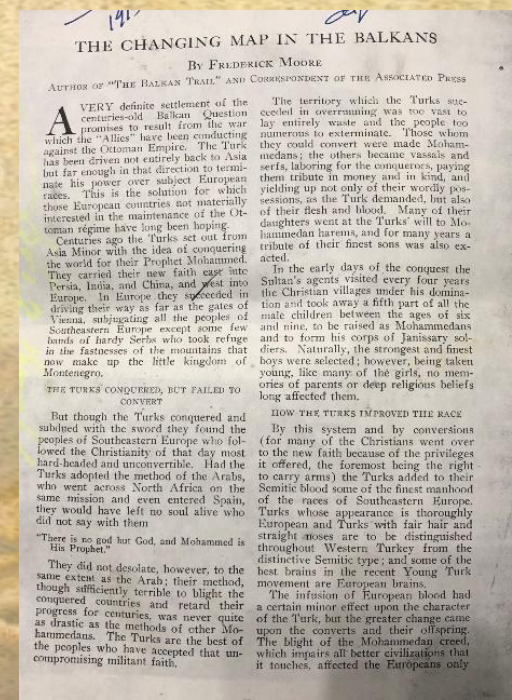
The Acorn, a Possibly Neglected Source of Food
With 8 Illustrations C. HART MERRIAM

Our Littlest Ally
With 16 Illustrations ALICE BOWE

The British Take Bakı
With 1 Illustration

PUBLISHED BY THE
NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY
HUBBARD MEMORIAL HALL
WASHINGTON, D.C.

\$2.50 A YEAR
COPYRIGHT, 1918

THE CHANGING MAP IN THE BALKANS

By FREDERICK MOORE

AUTHOR OF "THE BALKAN TRAIL" AND CORRESPONDENT OF THE ASSOCIATED PRESS

A VERY definite settlement of the centuries-old Balkan Question promises to result from the war which the "Allies" have been conducting against the Ottoman Empire. The Turks have been driven not entirely back to Asia, but far enough in that direction to terminate his power over subject European races. This is the solution for which those European countries not materially interested in the maintenance of the Ottoman régime have long been hoping.

Centuries ago the Turks set out from Asia Minor with the idea of conquering the world for their Prophet Mohammed. They carried their new faith east into Persia, India, and China, and west into Europe. In Europe they succeeded in driving their way as far as the gates of Vienna, subjugating all the peoples of Southeastern Europe except some few bands of hardy Serbs who took refuge in the fastnesses of the mountains that now make up the little kingdom of Montenegro.

THE TURKS CONQUERED, BUT FAILED TO CONVERT

But though the Turks conquered and subdued with the sword they found the peoples of Southeastern Europe who followed the Christianity of that day most hard-headed and unconvertible. Had the Turks adopted the method of the Arabs, who went across North Africa on the same mission and even entered Spain, they would have left no soul alive who did not say with them:

"There is no god but God, and Mohammed is His Prophet."

They did not desolate, however, to the same extent as the Arabs; their method, though sufficiently terrible to blight the progress for centuries, was never quite as drastic as the methods of other Mohammedans. The Turks are the best of the peoples who have accepted that uncompromising militant faith.

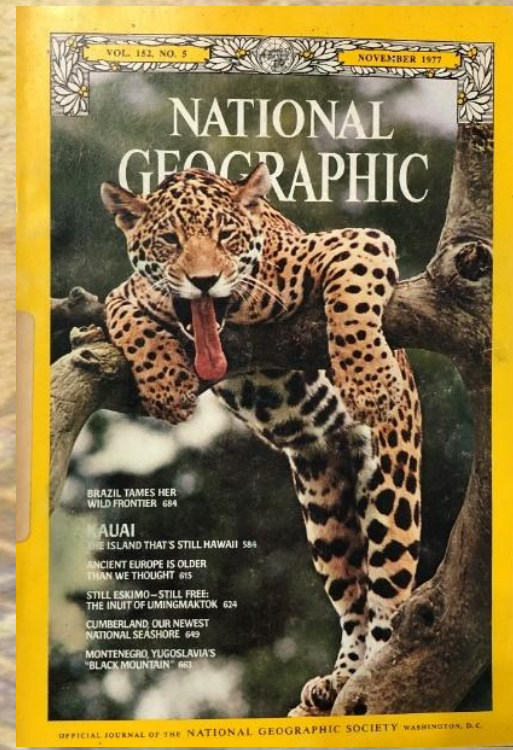
The territory which the Turks succeeded in overrunning was too vast to lay entirely waste and the people too numerous to exterminate. Those whom they could convert were made Mohammedans; the others became vassals and serfs, laboring for the conquerors, paying them tribute in money and in kind, and yielding up not only of their worldly possessions, as the Turk demanded, but also of their flesh and blood. Many of their daughters went at the Turks' will to Mohammedan harems, and for many years a tribute of their finest sons was also exacted.

In the early days of the conquest the Sultan's agents visited every four years the Christian villages under his domination and took away a fifth part of all the male children between the ages of six and nine, to be raised as Mohammedans and to form his corps of Janissary soldiers. Naturally, the strongest and finest boys were selected; however, being taken young, like many of the girls, no memories of parents or deep religious beliefs long affected them.

HOW THE TURKS IMPROVED THE RACE

By this system and by conversions (for many of the Christians went over to the new faith because of the privileges it offered, the foremost being the right to carry arms) the Turks added to their Semitic blood some of the finest manhood of the races of Southeastern Europe. Turks whose appearance is thoroughly European and Turks with fair hair and straight noses are to be distinguished throughout Western Turkey from the distinctive Semitic type; and some of the best brains in the recent Young Turk movement are European brains.

The infusion of European blood had a certain minor effect upon the character of the Turk, but the greater change came upon the converts and their offspring. The blight of the Mohammedan creed, which impairs all better civilizations that it touches, affected the Europeans only

THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

AUGUST, 1918

CONTENTS

Bringing the World to Our Foreign-Language Soldiers
With 4 Illustrations CHRISTINA KRAVITZ

Recent Observations in Albania
With 22 Illustrations Brig. Gen. GEORGE P. SCRIVEN

The Ukraine, Past and Present
With 14 Illustrations NEVIN G. WINTER

The Acorn, a Possibly Neglected Source of Food
With 8 Illustrations C. HART MERRIAM

Our Littlest Ally
With 16 Illustrations ALICE BOWE

The British Take Bakı
With 1 Illustration

PUBLISHED BY THE
NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY
HUBBARD MEMORIAL HALL
WASHINGTON, D.C.

\$2.50 A YEAR
COPYRIGHT, 1918

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

"... Dyrrahiumi i ditëve kur lulëzonte Roma. Shumë vogëlushë ilirë, të cilët i shihnin legjionet e kësaj të fundit tek marshonin, u rritën për t'i shërbyer Gardës Pretoriane. Njërit prej këtyre të rinjve vendas, i quajtur Deocletian, as që i shkonte mendja se një ditë do të vishte vellon e purpurt perandorake...për të ardhur pastaj te një tjetër embrion perandorësh ilirë, Konstandini i vogël, i parathënë për t'u quajtur 'i madh', i cili mund të ketë thirrur "Ja tek erdhën" kur legjionet u turrën përmes qytetit të tij, Nishit, që tani gjendet nën Serbi".

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Në rrjedhë të shekujve arbëreshët i dhanë Italisë një Papë, tre kardinalë, kryeministrin dhe burrin e shtetit, Francesco Krispi. Ata e ruajtën kulturën shqiptare gjatë sundimit turk dhe studiuesit e tyre qenë midis të parëve që e kodifikuan dhe e shkruan gjuhën shqipe.

Francesko Crispi

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

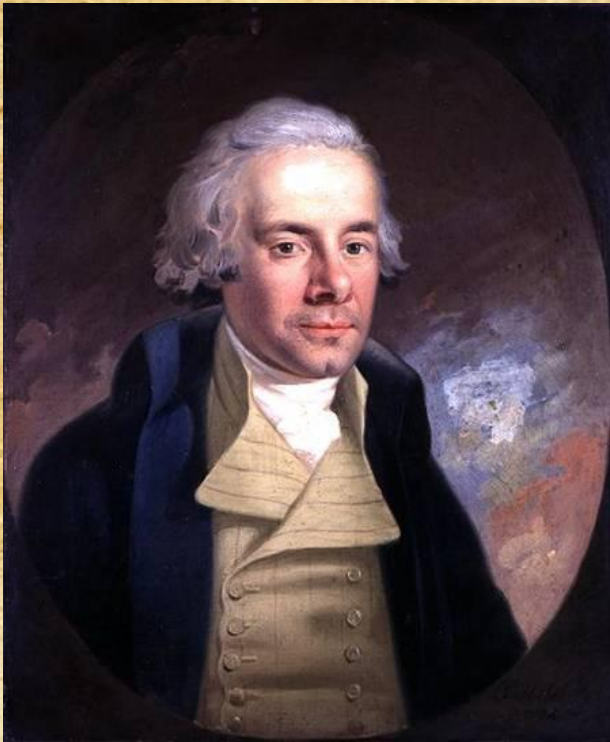
Shqiptarët etnikë, shumica myslimanë, me rritjen më të madhe të popullsisë në Evropë, përbëjnë 90 përqind të banorëve të Kosovës. Ata pohojnë se rrjedhin nga ilirët, atdheu i të cilëve ishte aty shekuj më parë se serbët dhe sllavët e tjerë të dirgjeshin aty që nga veriu.

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Eduard Gibon

Shqipëria, ndonëse është aq afer me Italinë, është më pak e njohur sesa pjesa e brendshme e Amerikës," shkruante historiani Eduard Gibbon njëqind vjet më parë. Ajo ende është, në masë të madhe, *terra incognita*. Një letër e drejtuar për në *Albani* tani vonë, qe dërguar nga Anglia në Amerikë dhe pastaj u kthye nga Albany, në Nju Jork me një shënim sipër: "Jo për Albany, përpiquuni ta gjeni këtë vend në Evropë Albany, është kryeqyteti i shtetit të Nju Jorkut në SHBA.

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Të pasura dhe të varfëra, në qytet ose në malësi, gratë shqiptare janë të barabarta kur është fjala për t'u respektuar si në shtëpi, ashtu edhe përpara ligjit. Për shekuj të tërë gruaja shqiptare ka gëzuar prej një zakoni që nuk mbahet mend se kur është krijuar, një status ligjor të tillë që gratë në perëndim kanë luftuar dhe ia kanë dalë ta marrin vetëm në kohët moderne.

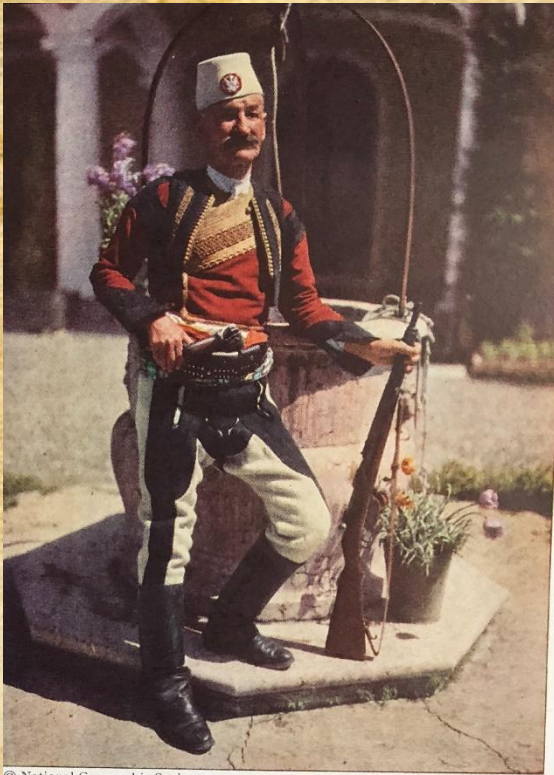

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

© National Geographic Society
A CHIEF OF THE "MEN OF THE EAGLE"

Sot shqiptari është personi më piktoresk në Evropë, tepër interesant në veçoritë e tij. E një rëndësie më të madhe është e ardhmja e tij politike. Vetëdija kombëtare e shqiptarit të kohëve të fundit po del në pah dhe nuk mund të ndrydhet më. Nën qeverisjen anormale turke, raca të ndryshme të krishtera të perandorisë, siç janë armenët otomanë, bullgarët otomanë dhe grekët otomanë, kanë pasur secili qenien e vet kombëtare, një shtet brenda shtetit, ndonëse përherë të nënshtruar ndaj vullnetit të turqve."

National Geographic Magazine, *'The Albanians'*, nëntor 1912, faqe 1093

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Albanians in THE NATIONAL GEOGRAPHIC MAGAZINE

Ndonëse, në përgjithësi, i janë përshtatur një farë besimi mysliman që u jep atyre gjoja një lloj solidariteti me turqit, shqiptarët janë të vendosur që edhe ata të kenë qenien e tyre kombëtare. Udhëheqësit e tyre e kanë kuptuar se ata nuk janë racë lindore, por racë perëndimore.

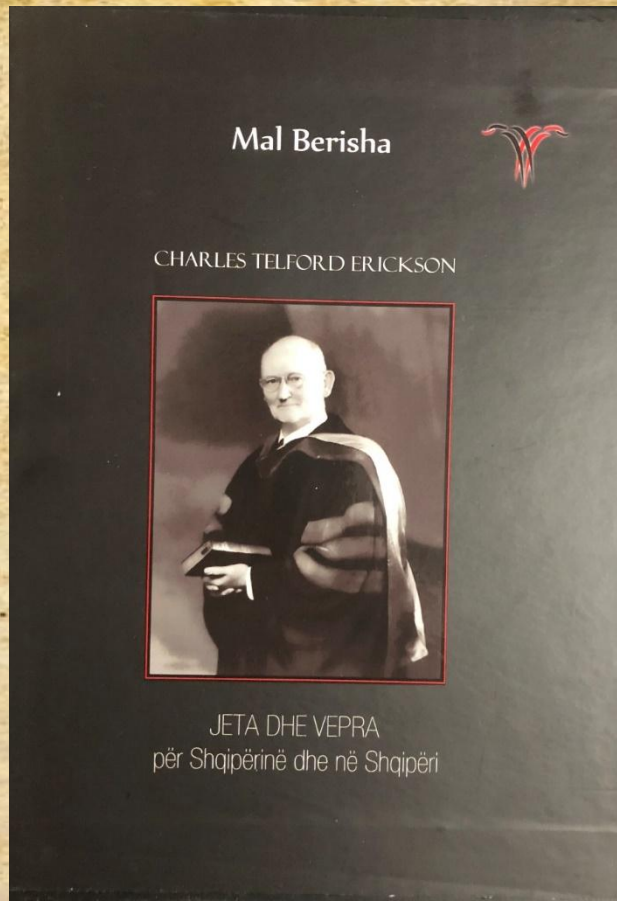

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

dhe vepra e tij
**“SHQIPËRIA
ENIGMA E BALLKANIT”**

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Vezir i Madh në Stamboll apo bari i thjeshtë në vetminë e maleve të Pindit, për arsye të përcaktuara qartë, shqiptari është një aristokrat, një njeri i lirë, një fisnik në sjellje dhe virtyte. Historia e tij është në harmoni të ngushtë me karakterin dhe pamjen e vendit të tij.

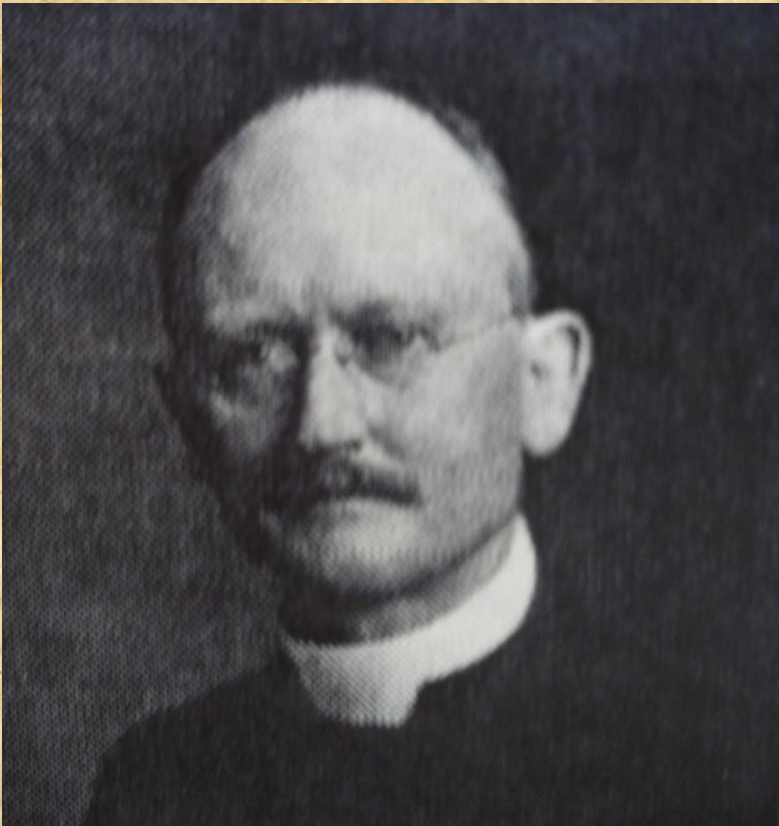
Telford in his California home, with his Order of Skenderbeg behind him, c. 1960

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

**Shqiptarët janë të vjetër në
histori, të thekur në
zgjuarsi, të heshtur dhe të
qetë në tragjedi, të
durueshëm ndaj shkullmës
së rrëmbyeshme të jetës.**

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Nga Ahmet Zogu, Mbret e Shqiptarëve

Gjuha jonë është gjuha më e bukur mbi këtë tokë. Prandaj është detyra jonë që ta duam atë me gjithë zemrën tone. Ta ruajmë atë si xhevahirin më të shtrenjtë kundër çdo rreziku dhe ta studjojmë me kujdesin më të madh. Sepse gjuha është përherë më e çmuar se më i zgjuari prej atyre që e flasin atë. Për këtë arsye, gjuha jonë duhet të jetë mjeti kryesor i arsimit të brezave tanë

Ch.Telford Erickson Collection, Yale University Divinity Library Collection, New Haven, USA, File 26/280

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

**DODONA – Djepi i zotave.
Çelësin e kuptimit të fshehtë të
fjalës Dodona e mban gjuha
shqipe. Zeusi u bë Sunduesi i
Madh i popullit të saj.**

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

"Shqipëria", nga "shqiponjë", dhe që ketëj "Toka e shqipes". Kështu njerëzit e Tokës së Shqipeve bëhen Shqipëtar. Ky është emri që nxit gjakun e tyre, që iu rrin për shtat cilësive që i dallojnë ata nga tërë njerëzit e Ballkanit. Ai është bërë një emër shume krenar, sepse i ka mbrojtur ata me sukses nga shfarosja në rrjedhë të më shumë se dy mijë vjetëve, gjatë të cilave ata kanë qënë rrethuar brenda mureve të tyre malore prej një numri kombesh, racash, perandorishë të cilat luftuan aty dhe u përpoqën ta dominonin botën. Sepse aty Lindja prek Perëndimin, Civilizimi i Vjetër Botëror atë modern".

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Është aq e pranueshme që Akili të tipizohet si një Bir Shqiponje sa ç'është e pranueshme se ai përfaqëson traditat e mrekullueshme aq të larta të racës shqiptare, idealet e tyre të plota, qëndrimet burrërore saqë mendoj se askush nuk mund t'iafrohet kësaj rrace fisnike.

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Dhe çfarë nevojitet të themi në emër të Shqipërisë? Aq krenarë dhe të jashtëzakonshëm sa ç'janë ata duket si natyra iu ka dhënë diçka prej gjeniut më të madh të racës së tyre, Aleksandrit. Emri i tij ende vërtitet midis tyre për të sjellë në mëndje një tjetër, edhe më të kuptimtë për nga rëndësia siç do ta shohim më vonë në këtë histori. Një tjetër Iskander, një Gjergj Kastriot, Princi i Krujës i cili del si mbrojtës i Shqipërisë dhe vetë Krishtërimin kundër turqve në shekullin e pesëmbëdhjetë.

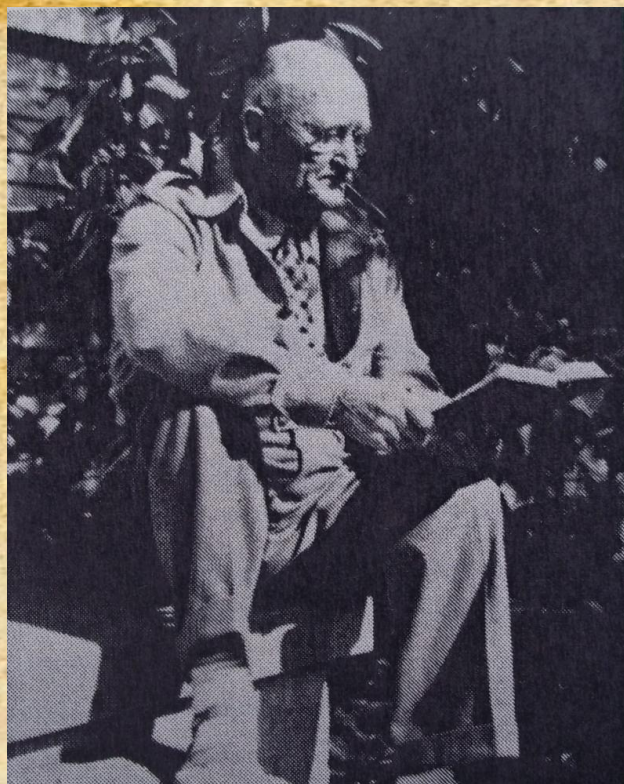

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Ajo që e përfaqëson shqiptarin më mirë se çdogjë tjetër, që spjegon plotësisht përkatësinë e tij, më mirë se çdo përkthyes tjetër, është gjuha shqipe. Sado që në të gjenden edhe fjalë latine, edhe turke, përtej çfarëdo dyshimi ajo është trupi i një gjuhe të përcaktuar qartë si një gjuhë e qëmotshme.

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Ashtu siç kemi treguar gjithandej, *Pellazgët* ishin rraca predominante dhe padyshim ata ishin vetë Arjanët, Arkadianët, Jonianët, Dorianët, Argivët, Thesalianët e lashtë. Të gjithë ishin degë të së njejtës racë. Në baticat dhe në zbaticat e lëvizjeve të racave midis qytetit dhe fshatit, tokës dhe ujdhesave, betejave e luftërave, fitoreve dhe humbjeve, pushtimit dhe të të pushtuarit, kjo lëvizje e popullatës ishte shpërndarë dhe zënë vend në njësi të ndryshme në tërë pjesët e Gadishullit.

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

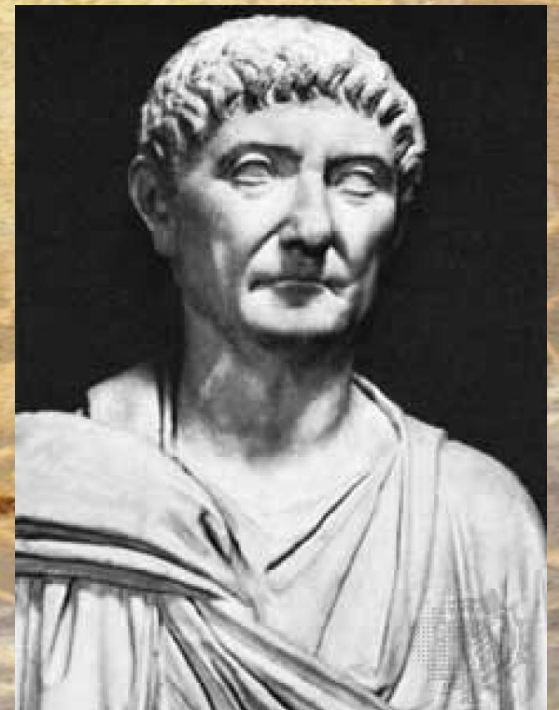
Prandaj ka çdo arësye për të ardhur në përfundimin se shqiptarët jo vetëm ishin tëparët prej popujve evropjanë që e pranuan ungjillin por edhe që e shpërndanë tëvërtetën e dritës ungjillore nëpër tërë Perandorinë Romake deri në kohën kur më i shquari i racës së tyre, Konstandini i Madh, si Perandor, e bëri atë fenë zyrtare të Perandorisë dhe e zëvendësoi me Kryqin, simbolin e zotërave të tyre paganë.

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

"Decius, Claudius II, Aurelian, Probus, Carus, Carinus dhe Nemerian djemtë e tij, Diokleciani dhe Maximiani, Constantius Chlorus, Gelerius, Constantine I, (The Great) dhe Licinus. Linja e Konstandinit vazhdoi edhe në Perandrinë e Bizantit. Por le tëndalemi këtu në historinë e Dioklecianit. Jeta e tij filloi në mënyrën më të thjeshtë. Prindërit e tij ishin sklevër, kujdestar në shtëpinë e një senatori romak. I ati punonte si një noter i nënshtruar. Vendi i lindjes së tij ishte një fshat i quajtur Dioklecian, apo Antivari, në rajoni i Salonës jo larg nga qyteti i sotëm Spalato, kryeqyteti i Dalmacisë".

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE “RRËNJËT TONA”

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Diokleciani ishte i pari në historinë e rojeve pretoriane i cili vrau vrasësin e Perandorit Numerian, një komandant i rojeve dhe vjehëri i vetë perandorit. A kishte të bënte kjo me atë apo jo? Dihet që ishin ata vetë, pretorianët të cilët me forcën e shpatave të tyre e shpallën atë perandor. Dhe shpatat i dhanë atij autoritetin në shpalljen e tij siç kishin bërë ata ndaj para-ardhësve të tij ilir.

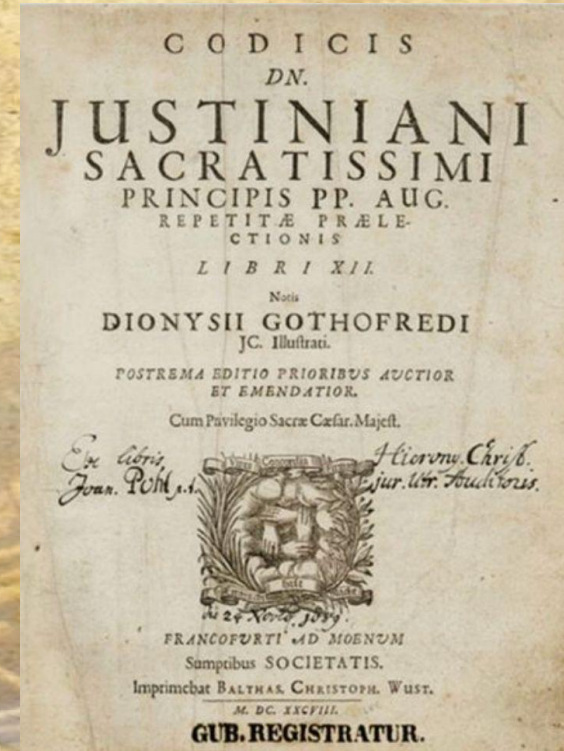
Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Kodeksi i Justinianit, Justinianeus Codex. Këtij kodeksi iu shtuan edhe katër punë juridike të quajtura Corpus Juris Civilis, duke iu vënë përbëri ligjit romak siç është shënuar edhe sot anë e mbanë botës së qytetëruar; Ishte ky një tjetër monument i arritjeve madhështore të kësaj rrrace Shkiptare, 1 prej të cilës ishte bekuar tërë bota e qytetëruar.

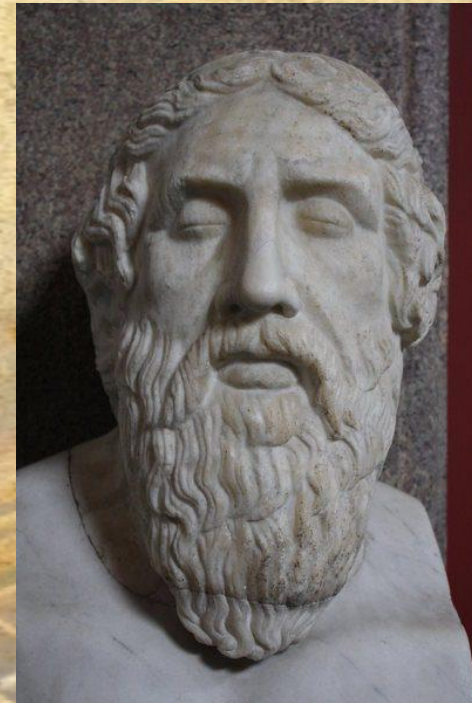
Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Duke e vështuar tërë botën në këtë moment, unë nuk gjej dot ndonjë racë apo popull tjetër i cili të *shkelte* mbi dramën epike të Homerit, të merrte pjesë në tëra ndryshimet e saj dhe ta ruante atë pa e bërë vetën tërësisht qesharak dhe absurd, përveç njërit. Kjo është raca shqiptare.

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Edhe rrëfimtari më i hollë në botë, nuk le dot pa e përmendur zotërinë e kulturuar shqiptar, po të kihet parasyshë mjedisi, atmosfera dhe shoqëria ku ka jetuar ai. Por ai është edhe “vepër-kryes” kur mjedisi ja lejon këtë. Ai është thjesht një individualist.

Një grua thuhet se vendos çdo çështje mbi baza personale, të çfarëdo natyre qofshin. Shqiptarët e pëlqejnë këtë. Në mënyrë të veçantë e pëlqejnë këtë kur kjo ka të bëjë me nderin. Nëse shqiptari preket në nderin e tij, është më e lehtë për dikë tjetër të përkul një mal sesa ta ndalojë atë në vënjen e nderit të tij në vendin që meriton.

Për “Rrënjët Tona” tek: www.Malberisha.com

QENDRA KOMBËTARE "RRËNJËT TONA"

Charles Telford ERICKSON – Amerikani që i kushtoi jetën Shqipërisë

Në këtë përzierje rracash, sot është e pamundur të veçosh me siguri ndonjë dhunti të veçantë të secilit. Ajo që dimë me siguri është *se Pellazgët ishin ndërtuesit e mureve të Partheonit dhe, nëqoftëse ata u zgjodhën për të bërë një vepër kaq gjigande atherë na lind e drejta të themi se edhe ndërtesat tjera të lashta të cilat i vunë kurorën e lavdisë Epokës së saj të Artë, ishin po ashtu vepër e duarve të tyre.*

Për "Rrënjët Tona" tek: www.Malberisha.com